

Yenilenebilir enerjinin ne kadar gerçek bir alternatif olduğunun altını çizmek isteyen Greenpeace, Akkuyu’da nükleer santral proje sahasına iki adım uzaklıktaki Büyükeceli beldesi camisinin elektrik ihtiyacını karşılayacak bir fotovoltaik sistem kurdu. Greenpeace Akdeniz Akkuyu Güneş Enerjisi Proje Koordinatörü ve aynı zamanda Yeşiller Partisi PM üyesi olan Alidost Numan’la yaptığımız söyleşi ile hükümetin yeniden gündeme getirdiği nükleer santral projesine rağmen “Akkuyu’ya güneş gerçekten doğuyor mu?” sorusunun yanıtını araştırdık.

-Greenpeace Akdeniz olarak yürüttüğünüz bu güneş enerjisi projesinin amacı nedir?

Bildiğiniz gibi yenilenebilir enerjiler açısından oldukça zengin olanaklara sahip bir coğrafyada yaşıyoruz. İklim krizini çözmek ve sürdürülebilir bir gelecek kurmak için esas enerji arz kaynağımızı yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılayacak adımları hızla atmamız gerekiyor. Aynı zamanda da enerji verimliliğini geliştirecek projeleri hayata geçirmek zorundayız. Teknik olarak ulaşılabilir potansiyelimiz hem şimdi, hem de öngörülebilir gelecekteki enerji ihtiyacımızın kat be kat üstünde. Rüzgâr potansiyelimiz Türkiye’nin hâlihazırdaki elektrik ihtiyacının üstünde. Güneş enerjisi açısından ise Avrupa’nın ikinci geniş potansiyeline sahibiz. Ne yazık ki bu olanakları yeterince değerlendiremiyoruz. Greenpeace’in çalışmalarına göre 2050 yılına gelindiğinde birincil enerji talebinin yüzde 60’lık kısmı yenilenebilir enerjilerden, konvansiyonellere nazaran daha ucuz bir şekilde karşılanabilecek. Biz Greenpeace olarak yenilenebilir enerji kaynaklarının ne kadar gerçek bir alternatif olduğunun altını çizmek istedik. Akkuyu Büyükeceli beldesi camisine bir fotovoltaik sistem kurduk. Kurduğumuz sistem caminin tüm elektrik ihtiyacını yıllarca karşılayacak.

-Niçin bu projeyi Akkuyu’da yaptınız?

Yeşil Gazete okurları kömürlü termik santrallerin, nükleer planların, ekolojik denge gözetilmeden yapılan HES’lerin yol açtığı, açacağı yerel ve küresel, toplumsal ve ekolojik sorunlara yabancı

değil. Bu yıkım paketinin tacının mücevheri ise Rus devlet şirketi Rosatom’un Akkuyu’ya yapıp işletmesi için antlaşma imzalanmış olan nükleer santral planları. Nükleer santraller, yakıt ve atık döngüleri, işletim sırasında başta deniz yaşamı olmak üzere etrafına vereceği zararlar, insan sağlığını tehdit eden pek çoğu da gizlenecek küçüklü büyüklü kaza riskleri, ömrünü tamamlayıp kendisi de atık olduğunda yüzleşeceğimiz maliyetli söküm süreci, bir türlü halledilemeyen atık problemi nedeniyle, ekonomik ve ekolojik açıdan da, ahlaken de elle tutulur hiçbir tarafı olmayan birer korkunç yaratık.

Biz Akkuyu’ya nükleer değil güneş girsin istedik. Dahası başarıyla sonuçlandırdığımız bu proje ile Rusya ile AKP hükümeti arasında yapılan kirli bir anlaşma ile başlayan ve binlerce ekonomik ve yapısal sorun nedeniyle onlarca yıl sürececek bir nükleer santral projesi yerine, aynı yerde Akkuyu’da karar alma ve izin süreçleriyle birkaç haftada tamamlanan temiz, sürdürülebilir, topluluğun kendisine ait bir enerji kaynağının gerçekliğini tüm ülke insanlarına göstermiş olduk.

-Topluluğun kendisine ait bir enerji kaynağı kavramından söz ettin. Bu konuyu biraz açar mısın?

Camiye 2,25 kW kurulu güçte bir fotovoltaik güneş enerjisi sistemi kurduk. Bu çalıştığı saatlerde caminin tüm ihtiyacını karşılamaya yeterli bir sistem. Depolamak için bir kapasite yerleştirmedik, cemaate yıllar sonra akü değiştirme maliyeti yüklemek istemedik. Depolama sistemi kurmayışımızın bir nedeni de hükümetin güneş enerjisinin önünü açacak tarifeli alım garantileri gibi teşvikleri sağlamayışı nedeniyledir. Şayet gerekli yasal düzenlemeler yapılırsa, yeterli teşvikler çıksa, bireysel kullanıcı güvenle ve destekle güneş enerjisi sistemleri kurup ürettiğinin fazlasını şebekeye satabilecek, temiz elektriğini paylaşacak ve bundan kâr edecek; böylece temiz, sürdürülebilir bir enerji sistemi çok çabuk bir şekilde yayılacak. Şu anki kirli, atıl, merkezi enerji sistemi sırf ekonomik ve siyasi rant paylaştırmaya yarıyor. Hâlbuki verimliliğe ve yenilebilir enerji kaynaklarına dayalı bir sistem hem doğanın dengelerini gözetecek hem de daha büyük tesislerin yanında, bir ölçekte sıradan halka ait olacak, hepimizin menfaatine olacak.

-Ve neden bu proje için belde camisini seçtiniz, başka bir yer daha uygun olmaz mıydı?

Ha neden cami. Biz bu projeyi başından beri belde halkıyla yürütmek istedik. Ben iki aydır gidip geliyorum Akkuyu’ya, bölge halkıyla diyalogumuzu geliştiriyorum. Onlarla tartışarak bu karara vardık. Yola çıktığımızda sistemi okula kurmaya niyetlenmiştik, konuştuğumuz beldeliler de bu fikri sevmişlerdi. Gerekli izinleri alamadık, bazı bürokratlara takıldı. Köylülerle mütalaa ettik, nereyi tercih edeceklerini. Camiye karar kıldık, ne de olsa topluluğa ait, saygı duyulan, sahip

çıkılan bir odak burası. Güneş panelleri halka ait, burası iyi bir odak olur dedik.

-İki ay gidip geldiğini söylüyorsun. Neler yaptınız bu süreç boyunca Greenpeace olarak?

Başından beri diyalog eksenli bir projeydi bu. Halk tamamen farkında buralarda nükleer santralin zararlarının, risklerinin, yol açacağı yıkımın. Ancak santral planlarının yarattığı risk ve ekonomik belirsizlikten dolayı belde halkı fakirleşmiş, işsizleşmiş, artık kısmen ümitsiz vaziyette. Otuz beş senedir ekonomisi nükleer belirsizlikle felç edilmiş bir yer. İnanılmaz güzel, bakir bir bölge olsa da santral yüzünden sanayi bölgesi ilan edilmiş, turizm teşviki alamıyorlar. Tarımla uğraşmak yerine ya nükleer santral sahasında bekçilik ya da belediyede çalışmak suretiyle hayatlarını idame ettirmek istiyor insanlar. Oysa etraftaki heryer ekili dikili. Başka çare olmadığına inanıyorlar, ümitleri ellerinden alınmış.

Biz konuştuk, dertlerini dinledik. İstihdama başka çareler olduğunu anlatmaya gayret ettik. Nükleerin tehlikelerini hatırlattık, çünkü aslında biliyor buranın halkı. %85 oranında hayır çıkan bir referandum yapılmıştı nükleer konusunda seneler önce. O havayı hatırlamaya çalıştık birlikte. Yenilenebilir enerjilerin nasıl gerçek bir alternatif olduğu hakkında bir tanıtımımız oldu Güneş Enerjisi Sanayicileri Derneği’yle. Bahçelerde yardım ettik isteyen köylülere, sohbet ettik. Eski kampanyamız, tüm nükleer karşıtlarının iyi tanıdığı Melda Keskin yöre halkıyla birlikte bir sohbet için geldi. Çocuklarla resim yaptık, güneşle sığıtığımız portakal suları içtik, şarkı söyledik... On gün kadar çok yoğun bir varlık gösterdik ve birbirimizi anlamaya gayret ettik köylülerle ve işe de yaradı sanırım.

Ama gerçek dönüm noktası panellerin yapılmasıydı. İlk defa elle tutulur bir alternatif gördü yöre halkı. İlk defa ne hakkında konuştuğumuzu çok somut bir şekilde gösterdik. Kendileri dışında, uzak bir organizasyon değil gerçek şahıslar olmuştuk zaten biz de süreç dâhilinde. Bizim kurduğumuz paneller şebekeye bağlı, depolama sistemi yok. Şimdi cemaat sahip çıktı, inisiyatif aldı, hemen aldı! Bir depolama sistemi kurmak istiyorlar kendileri. Açılışı yaptıktan sonra duyduk ki kahvehanelerde arkamızdan “helal olsun” diye konuşuluyormuş... Bunları duyunca haliyle ben de duygulandım.

Röportaj: Savaş Çömlek -Yeşil Gazete

<http://www.yesilgazete.org/blog/2010/11/16/akkuyu%E2%80%99ya-gunes-gercekten-doguyor->

mu/